

Snäll men olaglig konst i grodperspektiv

Stockholms gator har sedan drygt ett år tillbaka blivit gradvis vackrare. En hemlig gatstenstillverkare har på flera ställen bytt ut stenar mot egentillverkade konstverk, utformade som gatsten. Hämnäst väntar nya stenar i både Paris och Köpenhamn. Text: Johan Holmström

ALLT BÖRJADE SOM EN SKOJ GREJ DÅ EN KOMPIS till den anonyma gatstenstillverkaren fyllde år.

– Jag och en annan polare gjorde då en sten med handavtryck, liknade »walk of fame« utanför Manns Chinese Theatre på Hollywood Boulevard. Den la vi utanför hans jobb, tog bilder på och skickade hem till polaren som fyllde år och sa ingenting mer om saken.

Den anonyma gatstenstillverkaren fick blodad tand och någonting väcktes inom honom. Han ville göra fler stenar.

– Till en början jobbade jag nattetid då jag placerade ut stenarna. Efter ett tag valde jag att hellre jobba dagtid. Faktum är att det var mer misstänksamt med en person som låg på marken när det var mörkt ute och höll på med stenar på trottoaren. Nu för tiden brukar jag låna en röd kon från något bygge under några timmar. Den sätter jag vid stället där jag byter ut stenen. Det är otroligt vad lite folk bryr sig om människor som jobbar på marknivå. Jag vet inte hur många rockar som jag har fått i ansiktet.

Efter ett antal utplacerade stenar började folk verkligen få upp ögonen för hans konst och inom kort var han omskriven på kultursidorna i Svenska Dagbladet – två gånger om.

– Jag trodde aldrig att det skulle få sådan effekt att en dagstidning skulle skriva om en liten betongplatta. Men jag tycker bara att det är kul.

Vet du vart du ska placera stenarna innan du gör dem?

– Nej. Fast det är klart... det kan ju hända att jag går förbi ett ställe och känner att här vore det klokt att lägga en sten.

Är det du gör brottsligt?

– Jag tror det. Det var en gång en konstnär som gjorde om en busshållplats. Han smyckade ut den och så och döpte om den till »puss-hållplats«. Han blev åtalad men åtalet lades ner.

Vad tror du att du skulle kunna få för straff om du åker fast?

– Jag har faktiskt kollat upp detta med en advokat. Enligt honom skulle det bli dagsböter. Summan är dock oklar. Men faktum är att de stenar som jag plockar bort oftast är spruckna stenar. I princip kan man säga att jag gör gatukontoret en tjänst och reparerar stenarna, gratis.

Gatstenstillverkaren är nog med att påpeka att hans stenar alltid förmedlar ett positivt budskap.

– Jag är trött på negativ och billigt provocerande konst. Det är så enkelt att ta något som är heligt för många, till exempel en bild på Jesus och skriva kuk och fitta på för att i efterhand komma på någon konstnärlig symbolik. Det är svårare att göra snäll konst.

Han har lekt med tanken att göra en sten med mynt som stavar till »Mammon« och lägga utanför Skandias huvudkontor i Stockholm. På Malmskillnadsgatan, där en stor del av Stockholms prostitution förekommer, hade han planer på att lägga en sten med motivet »mamma pappa barn«.

– Tanken var att få torskarna att tänka på sin familj, kanske de prostituerade också, innan de köpte eller sålde sex.

Men dessa planer genomfördes aldrig.

– Jag vill inte att någon ska kunna känna sig provocerad över huvudet på grund av mina stenar. Det ska bara vara positivt.

Har du stenar som inte är utplacerade ännu?

– Ja det har jag. Man kan gå inte på min hemsida och komma med förslag om vart man tycker att de borde placeras.

Försöker du skapa andra utmaningar i ditt framtida skapande?

– Absolut. Just nu håller jag på att jobba med lite olika och spännande material. Jag har bland annat fått tips av en professor i oorganisk kemi om vissa mineraler som, när man belyser dem med ultraviolett ljus, lyser i otroliga färger. Det svåra kommer att bli vart jag ska placera uv-lampan som ska belysa stenen. Man vill ju inte att den ska synas. Under dagen kommer gatstenen bara att se ut som en vanlig sten men när det blir mörkt kommer den att lysa upp i flertalet fantastiska färger.

Är det bara i Stockholm som man kan se dina verk?

– För tillfället är det så men inom kort kommer de även att finnas i bland annat Paris och Köpenhamn, avslutar den anonyma gatstensmannen. **G**

Vill du veta mer om gatstenarna – gå in på www.gatsiten.se.

ÖVRE RADEN

*Nyckelsten, Under Svampen på Stureplan
Journalisten, Utanför Svd huvudentree på Mäster
Samuelsgatan 56.*

Barfota, Strandvägen invid Busshållplats »Bergwaldshallen«.

MELLERSTA RADEN

*Helgjuten Parodi på Kändishysteri, Nybroplan framför
Dramatens trappor
Fd Kärlekssten, Sandelsgatan 30.*

UNDRE RADEN

*Kärlekspar, Hornsgatan/Bellmansgatan utanför Maria Kyrkan.
Dukad sten, Utanför Frälsningsarmens soppkök på
Långholmsgatan 32*